

та. Однако при совершении им тяжкого преступления, уже, не будучи Президентом, при соблюдении определенных условий, иммунитет или неприкосновенность могут быть сняты [4].

В Российской Федерации предусмотрена большая совокупность гарантий и материальных льгот для бывших Президентов, например, наличие государственной охраны, государственное страхование на сумму годовой заработной платы, медицинское президентское обслуживание, ежемесячная заработная плата, наличие дачи для проживания с семьей, а также, при необходимости, аппарат помощников и офис, на членов семьи также распространяется часть социальных гарантий.

В действующем белорусском законодательстве о неприкосновенности и иммунитете экс-президента и его семьи вообще ничего не сказано, закреплены в Законе «О Президенте Республики Беларусь» лишь материальные гарантии: установлена конкретно-определенная пенсия, государственное жилье в любом населенном пункте, а также похороны и увековечение памяти за государственный счет. Перечень данных гарантий не является исчерпывающим, т.к. в Законе предусмотрена возможность установления дополнительных правовых и социальных гарантий.

Заключение. Предложения о принятии гарантий для Президента, прекратившего осуществлять свои полномочия поступали к действующему Президенту Республики Беларусь, но были отклонены, последнее такое предложение было сделано через законодательную инициативу одного из парламентариев Палаты Представителей, но из-за процедурных моментов так и не было рассмотрено на заседании Палаты Представителей Национального собрания. Считаем, что такой акт, и именно в форме закона, должен быть в нашей стране, в первую очередь он должен гарантировать неприкосновенность бывшему Президенту и членам его семьи, а также достойное содержание, это в демократическом государстве является основой «делового иммунитета».

Пределы иммунитета и неприкосновенности бывшего Президента и членов его семьи должны быть пропорциональны установленному иммунитету во время исполнения обязанностей Президента. Такая пропорциональность подразумевает под собой повышенную правовую защиту и невозможность привлечения его к ответственности за действия, связанные с осуществлением его полномочий, чтобы президент имел возможность без каких-либо препятствий осуществлять функции и полномочия, закрепленные за ним конституцией и законами государства, должен быть уверен, что он будет защищен Конституцией и законами от политических преследований после прекращения исполнения своих полномочий.

Такой закон необходим и еще больше важны гарантии его исполнения, т.к. политическая практика такова, что очень часто на территории бывших стран СССР привлекаются к ответственности экс-президенты и члены их семей, после окончания своих полномочий, например, Украина, Кыргызстан, Узбекистан.

1. Руднев, В.В. Иммунитеты в уголовном судопроизводстве//Российская юстиция. – 1996г. - №8. – С.8-14.
2. Кутафин, О. С. Неприкосновенность в конституционном праве Российской Федерации //Кутафин О.С. - Юристы. – 2004г. – 244с.
3. О гарантиях Президенту Российской Федерации, прекратившему исполнение своих полномочий, и членам его семьи: Федеральный закон от 12 февраля 2001 г. № 12-ФЗ [Электрон. ресурс]: Доступ из СПС «Консультант плюс».
4. О Президенте Республики Беларусь: Закон Республики Беларусь, 21 фев. 1995 г. № 3602-ХП: в ред. Закона Республики Беларусь, 7 июля 1997 г. № 52-З // Эталон - Беларусь [Электрон. ресурс] /Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь.

АСАБЛІВАСЦІ СПЫНЕННЯ ПРАЦОЎНЫХ АДНОСІН У СУВЯЗІ СА СКАНЧЭННЕМ ТЭРМІНУ ДЗЕЯННЯ КАНТРАКТА З АСОБНЫМІ КАТЭГОРЫЯМІ РАБОТНІКАЎ

*А.П. Міхайлава
Віцебск, ВДУ імя П.М. Маішэрава*

Спыненне працоўных адносін у сувязі са сканчэннем тэрміну дзеяння кантракта з'яўляецца распаўсюджанай падставай спынення працоўнага дагавора.

Мэта – аналіз дзеючага працоўнага заканадаўства спынення працоўных адносін звязаных з заканчэннем тэрміну дзеяння кантракта, і выпрацоўка на гэтай аснове рэкамендацый для наймальнікаў.

Матэрыял і метады. Пры напісанні гэтага артыкула выкарыстоўваліся Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь (далей ТК), Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 29 “Аб дадатковых мерах па ўдасканаленні працоўных адносін, умацаванні працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны” (далей Дэкрэт № 29), Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 392 “Аб унясенні дапаўнення і змянення ва ўказ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 красавіка 2000 г. № 180” (далей – Указ № 392), Генеральнае пагадненне паміж Урадам Рэспублікі Беларусь, Рэспубліканскім аб’яднаннем наймальнікаў і прафсаюзаў на 2019–2021 гады (далей Генеральнае пагадненне). Пры правядзенні даследавання выкарыстоўваліся як агульнанавуковыя метады пазнання (аналіз, індукцыя, параўнанне), так і спецыяльна-юрыдычныя метады даследавання (фармальна-юрыдычны, структурна-функцыянальны, параўнальнага правазнаўства).

Вынікі і іх абмеркаванне. Дэкрэтам № 29 наймальнікам дадзена права заключаць з работнікамі кантракты. Кантракт з’яўляецца выглядам тэрміновага працоўнага дагавора і мае свае асаблівасці ў параўнанні з тэрміновым працоўным дагаворам [2]. Да нядаўняга часу гэтыя асаблівасці былі замацаваны ў дэкрэце № 29 і ўказах № 180 і № 392. Са студзеня 2020 года, нормы, якія змяшчаюцца ў гэтых НПА будуць уключаны ў Працоўны кодэкс, што палегчыць практыку прымянення заканадаўства аб кантрактнай форме найму. Але варта адзначыць, што акрамя дадзеных НПА наймальнікам пры спыненні працоўных адносін у сувязі са сканчэннем тэрміну дзеяння кантракту кіруюцца яшчэ і нормамі, якія замацаваны ў Генеральным пагадненні.

Вельмі часта наймальнікі не выконваюць палажэнні Генеральнага пагаднення пры звальненні асобных катэгорый работнікаў у сувязі са сканчэннем тэрміну дзеяння кантракту. У прыватнасці, п. 55. 13 Генеральнага пагаднення прадугледжаны гарантыі для наступных катэгорый работнікаў:

– якім засталася тры (і менш) гады да дасягнення агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, якія не дапускаюць парушэнняў працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны, наймальнік абавязаны падоўжыць кантракт на тэрмін не менш чым да дасягнення імі пенсійнага ўзросту;

– якія маюць высокі прафесійны ўзровень і кваліфікацыю, якія не дапускаюць парушэнняў працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны, падаўжэнне кантрактаў з іх згоды да заканчэння максімальнага тэрміну дзеяння кантракту, заключэнне новага кантракту з іх згоды - на максімальны тэрмін (пяць гадоў);

– не допускаючымі парушэнняў працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны, падаўжэнне кантрактаў з іх згоды – да заканчэння максімальнага тэрміну дзеяння кантракта, заключэнне новага кантракта з іх згоды – на тэрмін не менш трох гадоў;

– з маці (бацькам, якія выходзяць дзіця замест маці ў сувязі з яе смерцю, пазбаўленнем бацькоўскіх правоў, доўгім – больш за месяц-знаходжаннем у лячэбнай установе і іншымі прычынамі, апекуном) дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў або дваіх і больш дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў падаўжаць альбо заключаць новы кантракт на максімальны тэрмін (пяць гадоў) [4].

Заклучэнне. Такім чынам, выкананне наймальнікам нормаў дзеючага заканадаўства дасць магчымасць на практыцы рэалізаваць гарантыі работнікам, якія прадстаўляюцца ім пры спыненні працоўных адносін у сувязі з заканчэннем тэрміну дзеяння кантракту.

1. Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь ад 26 ліпеня 1999 г. № 296-з у рэд. Закона Рэспублікі Беларусь 17 лістапада 2018 г. № 439-3 // Кансультант Плюс : Беларусь. Тэхналогія 3000 [Электронны рэсурс] / ТАА "ЮрСпектр", Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2020.
2. Аб дадатковых мерах па ўдасканаленні працоўных адносін, умацаванні працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны: Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 ліпеня 1999 г. № 29 (у рэд. Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 13 лютага 2012 г. № 1) // Эталон-Беларусь [Электронны рэсурс] / Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2020.
3. Аб унясенні дапаўнення і змянення ва ўказ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 красавіка 2000 г. № 180: Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 23 жніўня 2005 г. № 392 // Эталон-Беларусь [Электронны рэсурс] / Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2020.
4. Генеральнае пагадненне паміж Урадам Рэспублікі Беларусь, Рэспубліканскім аб’яднаннем наймальнікаў і прафсаюзаў на 2019-2021 гады (далей Генеральнае пагадненне) // Эталон-Беларусь [Электронны рэсурс] / Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2020.